

de vrije wandelaar

nemo nieuwsbrief

25^e jaargang nr 72

NEMO WANDELAGENDA NAJAAR/WINTER 2017-2018

M ov-wandeling met Margreet op vrijdag 10 km
Math ov-wandeling met Mathilde op zaterdag ca 10 km, rustig tempo
OV/ wandeling met wisselende begeleiders op zondag 15 km (keuze uit: **OV** (auto) of ov-wandeling)

vr 13 okt	M Rondje veer Buitenhuisen, via Zuiderpolder	zo 11 mrt	Wandelbeurs in Utrecht
zo 15 okt	OV Broek in Waterland, Holysloot, Uitdam, Zuiderwoude	vr 16 mrt	OV Abcoude, Baambrugge, Amsterdam-Rijnkanaal
zo 29 okt	OV einde zomertijd Egmondermeer, Alkmaar	za 17 mrt	M Abcoude langs Kanaaldijk, Loenersloot
za 4 nov	Math Santpoort Nrd, door de Kennemerduinen naar de zee.	zo 25 mrt	Math Halfweg – Sloterdijk Spaarnwouderdijk, de Lange Bretten.
vr 10 nov	M Bloemendaal aan Zee, via Kraansvlak naar Zandvoort	vr 30 mrt	OV Zomertijd Klompenpad Buren, Erichem
zo 19 nov	OV Halfweg – Vondelpark	ma 2 apr	M Wandelen rondom Monnickendam via Overleek
vr 24 nov	M Wandeling rond Kinselmeer	vr 13 apr	OV Tweede Paasdag. Renswoude, Fort a/d Buursteeg, Grebbelinie
zo 3 dec	OV Nederhorst, Ankeveen	zo 15 apr	M Zaandam, via Nauerna naar Pont Buitenhuisen
vr 8 dec	M Stadswandeling Hildo Krop bruggenroute		OV Buitenhuisen, Noorder IJ- en Zeedijk, Krommenie
za 9 dec	Math LAW het Pelgrimspad. Amsterdamse Bos Amstelveen		
zo 17 dec	OV Kerstwandeling met kerstbrood en glühwein. Brettenroute		
wo 27 dec	- wo 3 jan OUD&NIEUWWEK NEMOLAND POLEN		
vr 5 jan	M Overveen, Brouwerskolkpad, Santpoort-Zuid		
zo 14 jan	OV Geldermalsen, Linge, Beesd		
vr 19 jan	M Stadswandeling Bomen & De Pijp		
za 20 jan	Math Waterleidingduinen		
zo 28 jan	OV Groet, Catrijp, duinen, strand		
vr 2 feb	M Weesp – Flevopark		
za 10 feb	Math De Groene Bijlmer. Gaasperpark, Nelson Mandelapark en de Bijlmerweide.		
zo 11 feb	OV Overveen, Zandvoort, Bloemendaal aan Zee, Parnassia		
vr 16 feb	M Rondom de Gaasperplas		
zo 25 feb	OV Ede, Edesche Heide, Ginkelsche Heide		
vr 2 mrt	M IJpendam – Stootersplas – Amsterdam-Noord		
za 3 mrt	+ zo 4 mrt Nemo staat op de		

Betalen

IBAN NL59INGB0000527317 tnv Nemo

Toelichting

Alleen de zondagwandelingen met het auto-icoontje **OV** zijn met auto's. Alle andere wandelingen zijn via openbaar vervoer.

Opgeven:

voetpaden@gmail.com tel. 020-6817013 voor de zondagwandeling uiterlijk vrijdag 12 uur

Meer info: www.struinen.nl

Route en info over de wandeling:

<http://voetpaden.blogspot.nl/>

Facebook: nemo.wandelaars

Volgend programma verschijnt in maart 2018

PROGRAMMA NAJAAR/WINTER 2017-2018

NEMOLAND WESTERPARK

Groene oase in het Westerpark bij de poel de Braeck. In dit wonderlijke niemandsland heeft de natuur de regie overgenomen. Nemoland ligt in de Overbraeck op het terrein van de schooltuinen, tussen de Kinderboerderij en het Woeste Westen. OV bus 21, 22, tram lijn 10 eindpunt van Hallstraat.

Buurtmoestuin Soelen

Meehelpen in de biologische Soelentuin.

Biologische en ambachtelijke streekproducten uit de Nemo-buurtmoestuin en Nemoland Polen.

Nemoland Westerpark

Boeddhistische meditatie en Yantra yoga Stichting Dzogchen, Sjamanistische training, Drumcirkel
Klankconcert Soundhealing

DAGWANDELINGEN

Wandelen elk weekend met begeleiding ca 10/15 km, op zoek naar onbekende paden en routes. Met openbaar vervoer in de omgeving van Amsterdam of met de auto wat verder weg, op plekken die niet bereikbaar zijn met ov.

- met Margreet: rustige wandeling (ca 10 km) op vrijdag om de week in de omgeving van Amsterdam.
- met Mathilde: rustige wandeling (ca 10 km) op zaterdag eenmaal per maand
- met wisselende begeleiders stevige wandeling (15 km) op zondag om de week.

NEMOLAND POLEN

Natuur&wandelen centrum aan de voet van het Iser- en Reuzengebergte in zuid-west Polen. Hele jaar open: studio/meditatieruimte, klimrots, verhalen-paviljoen, atelier, theater, boerderij. Verblijf: natuurcamping, kamers, blokhuut, groepsruimte. Vrijwilligers/stagiaires welkom.
Info: www.nemoland.org

**Overbrakerpad 2
1014 AZ Amsterdam
WWW.NEMOLAND.NL**

Facebook:

- [nemo.wandelaars](https://www.facebook.com/nemo.wandelaars)
- [nemolandwesterpark](https://www.facebook.com/nemolandwesterpark)
- [nemolandpolen](https://www.facebook.com/nemolandpolen)

Wandelblog:

- voetpaden.blogspot.nl

YouTube

- [nemoland amsterdam](https://www.youtube.com/channel/UC...)
- [nemoland poland](https://www.youtube.com/channel/UC...)

voetpaden@gmail.com

IBAN NL59INGB0000527317

telefoon: 020-6817013

Mobiel tijdens wandeling:
06-21624367.

Buiten kantoor tijd in dringende gevallen
06-53604513 of 020-6844331

Wandelingen voor/door leden naar de achterkant van Nederland, per auto of ov, met kleine groepen en veel aandacht voor natuur en landschap.

PRIJZEN

Lidmaatschap € 15 per jaar

- Zondagwandeling met OV € 5,- met auto € 15 - incl. vervoer/ koffie/route
- Met eigen vervoer € 5
- Zondagwandelingen opgeven vóór vrijdag 12 uur.

- Openbaar Vervoerwandelingen vrijdag/zaterdag € 3,50

Volgende programma verschijnt in maart 2018.

Wandelen

Het najaar is begonnen met forse tegenwind. Toch wordt er doorgewandeld. Maar het zat wel erg tegen toen de vaste wandelbegeleider Vincent na een ongelukkige val met zijn fiets zijn enkel brak en maandenlang werd uitgeschakeld. Zijn herstel verloopt voorspoedig en Vincent heeft alweer de wandelingen voor het nieuwe programma voorbereid. Maar het begeleiden van de zondagwandelingen zit er voor hem voorlopig niet in, en er moest voor de wandelingen een oplossing gevonden worden. Gelukkig kon een aantal vaste wandelaars de begeleiding overnemen. Ook de wandelingen van Margreet gingen steeds door met een groeiende groep liefhebbers. Ook zij gaat de winter wandelend tegemoet.

Babcia-maaltijden

Twee jaar heeft Nemo in de Boomsplijker maandelijke maaltijden georganiseerd. Elke maaltijd had een thema uit wat Slavische landen in Europa gemeenschappelijk hebben. Er waren vaak meer dan 50 bezoekers en het koken van de maaltijden was een enorme klus. Na dit succes wil Nemo de maaltijden verplaatsen naar Nemoland Westerpark omdat dit gebouw toch de thuisbasis is van Nemo. In het najaar zijn er 2 maaltijden gepland: op vrijdag 24 November en 22 December. De kosten zijn 9 euro. Programma en menu verschijnen in een aparte flyer. Op 24 November presenteert Machiel zijn film over het Poolse dorp bij Nemoland en op 22 December is een traditioneel Pools kerstdiner.

Programma Nemoland Westerpark

Elke maand klankconcert: <http://soundandhealing.nl/>
Sjamanistische workshop: drum bouwen, drumcirkels en specials <https://www.sjamaan.nl/>
Dzogchen Amsterdam Tibetaans boeddhistische meditatie <http://rangdrolling.nl/>
Kijk op Facebook voor de actuele agenda: www.facebook.com/nemolandwesterpark/

Vrijwilligers/stagiaires

Zonder vrijwilligers geen Nemo! De wandelingen, de bostuin, de moestuin, en zelfs de staf, iedereen is nu vrijwilliger bij Nemo in het Westerpark. En het zijn zeer gemotiveerde vrijwilligers, want alle activiteiten lopen en bloeien! Ook hebben we regelmatig stagiaires, want Nemo is een erkend leerbedrijf voor groene opleidingen. Zo leren we van elkaar, en anders vragen we het aan Google.

2018 jubileumjaar

Volgend jaar wordt een bijzonder jaar! De vereniging Nemo bestaat 30 jaar. Nemoland Polen bestaat 20 jaar en Nemoland Westerpark 10 jaar. Dat gaat groots gevierd worden. De details volgen!

IJsvogel

Ook dit jaar heeft de ijsvogel weer een aantal keren gebroed in de Nemopoel! Vanaf april was het weer een drukte van belang en de hele zomer door kon je ze zien en horen rond Nemoland. Het exacte aantal weten we niet, onze ijsvogelexpert Andreas is helaas overleden in juli. Hij wist het precies, hoeveel broedsels, kleintjes, dates, alles was hem bekend, maar het kost zoveel tijd om dat te volgen....misschien wil iemand het van hem overnemen komend seizoen? Eerst gaan we in de winter nog de ijsvogelwanden afbreken en schoonmaken, en weer opbouwen, en dat alles zonder Andreas...

Peuterwandelingen.

Regelmatig komen er groepen peuters met ouders bij Nemo in het Westerpark om de seizoenen te beleven. Want in het verhalenbos zijn de seizoenen goed te zien te ruiken en te voelen, en is er altijd wel de natuurgeest die haar boshutje uit wil komen om aan de peuters te verschijnen..... De peuterwandelingen hebben de vorm van een theaterwandeling waarbij natuursprookjes worden uitgebeeld.

Ledenactie groot succes

Het al jarenlang dalende aantal leden is in een opgaande lijn terecht gekomen door het initiatief van Ineke om leden die hun contributie niet betaald hadden te bellen. De reacties waren meestal positief. Door het verdwijnen van de acceptgiro's en omdat mails snel uit de aandacht verdwijnen, vergeten mensen vaak te betalen. De steun voor de activiteiten van Nemo bleek dus veel groter dan verwacht.

Moestuin

Dit jaar was het eerste jaar van de Soelen buurtmoestuin op de nieuwe plek. Die is wel op het terrein van de schooltuinen, maar nu beter bereikbaar omdat het vanaf de ingang al te zien is. Met een vaste kern van ca 10 vrijwilligers is er hard gewerkt en heeft de tuin in volle bloei gestaan. De plek heeft een eigen microklimaat, warm en aangenaam. Bijna elke donderdag van 12 - 16 uur stond de groentekraam langs het fietspad en werden de biologische groentes uitgedeeld of verkocht aan buurtbewoners en voorbijgangers.

Overleden Andreas van Elburg

12 okt 1950 - 5 juli 2017

kunstenaar, tuinman en ijsvogelvriend, maar vooral levenskunstenaar

De laatste 7 jaar van zijn leven alomtegenwoordig in de moestuinen en de bostuin van Nemo in het Westerpark. Bijna dagelijks, daar vond hij rust en kon hij alleen zijn, en toch onder de mensen. Vraagbaak voor vrijwilligers, zag altijd wat er moest gebeuren en als er iets nodig was in huis of tuin zei hij: 'wacht maar even, dat vind ik wel'. Want in de vroege ochtend ging hij de vuilnis langs in de buurt en vond wat hij nodig had. Drie ijsvogelwanden gebouwd met daarin elk jaar broedende ijsvogels.... hij wist precies wanneer er een date ging plaatsvinden, of die lukte, wanneer er gebroed ging worden en op de klok gelijk wanneer de kleintjes zouden uitvliegen. Velen hebben excursies met hem gevolgd, dus als je een ijsvogel ziet vliegen in het Westerpark, denk dan even aan hem. Altijd kunstenaar gebleven, vooral een levenskunstenaar. In zijn etsen zie je de zoektocht naar verstillings en het alleen zijn, in de vorm van zijn alter ego 'Berkel, de man in het land'. 'Zo zou de man die ik Berkel had genoemd en die als alter ego leidsman en gids mijn leven was binnengewandeld. Op woensdag 5 juli maakte een hartaanval een eind aan zijn leven, terwijl hij achter de pc zat. Nemo mist hem heel erg.

Mathilde

Nemoland Polen

Het gastenseizoen bij Nemo in Polen breidt zich steeds meer uit. In April was er al een groep jongeren die een eigen bivak organiseerde. In Mei een vrije school uit Rotterdam en in de zomer een groep jongeren uit België en een groep Waalse scouts. Daarnaast verschillende gasten die net als de groepen meegeholpen hebben met lopende werkzaamheden op de boerderij en aan het kunstwerk. Dit jaar is de samenwerking met de Poolse buurman uitgebreid. De hele zomer hebben we geiten verzorgd en het melken geleerd. Ook hebben we de koe van de buurman samen met onze stier verzorgd en konden de kippen vrij rondlopen. De gifloze scharrel-eieren waren in Amsterdam in een mum van tijd uitverkocht.

Oud&Nieuw vieren in Nemoland Polen

27 dec 2017 - 3 jan 2018

Nemoland in de Poolse winter is een bijzondere belevenis voor Nemoleden en mensen die van wandelen en natuur houden. Een week lang in een omgeving waar het echt stil en 's nachts echt donker is. In een ongerept en verruigd landschap, dat in het winterlicht verandert in een decor van eeuwenoude verhalen.

Daar ligt Nemoland, op de overgang van een groot bergachtig natuurgebied en een oud kleinschalig boerenlandschap, met veel schilderachtige dorpen.

Overal zijn voetpaden en wildsporen, waar je eindeloos kan wandelen!

Programma:

- Regelmatig een korte of langere wandeling rond Nemoland. Nemo maakt voor de gemeente Stara Kamienica een boekje met wandelingen in de omgeving. Deze zijn in concept klaar maar moeten nog nagelopen en beschreven worden.
- Bezoek aan de stad Jelenia Góra, met de lokale bus. Dat is al een belevenis.
- Baden en zwemmen in de termen van Cieplice, een kuuroord in de omgeving.
- Eten bij boeren in de omgeving.
- Oud&Nieuw vieren we op de berg met dorpsbewoners van Mala Kamienica.
- Muziek maken en verhalen vertellen bij het kampvuur.
- Als je zin hebt: weven en viltten, brood bakken in de leemoven en andere ambachten

Overnachten in het woonhuis op 2 persoons kamers of slaatzolder met sobere voorzieningen. Het huis is centraal verwarmd. Er zijn ook rustige slaapmogelijkheden (met houtkachel) op het terrein. Het kan hier 's winters echt heel koud en donker zijn dus daar moet je wel op voorbereid zijn en ook een beetje van houden.

Mensen die meer luxe willen kunnen ook overnachten in een pension in de buurt.

Je kunt ook eerder komen of langer blijven.

Begeleiding: Mathilde en Peter.

Ledenprijs: vanaf € 290,- all in, afhankelijk van gebruikte voorzieningen.

Excl. vervoer. Nemo kan het vervoer regelen met trein, vliegtuig of OV bus. Samen reizen is mogelijk.

opgeven en informatie:

Overbrakerpad 2 - 1014 AZ Amsterdam - tel. 020-6817013

www.nemoland.org - info@nemoland.org

Nemoland Polen zomer 2017

Nemowandeling op tv

In de serie Achter de dijken over Calvinisme in Nederland ging aflevering 3 op 22 September over het Nederlandse landschap. Als contrast met het aangeharkte "calvinistische" landschap werd de klassieke Nemo-wandeling gepresenteerd, zoals Nemo die in de beginjaren organiseerde: op ongebaande paden, over hekken en prikkeldraad. De 3 oprichters van Nemo figureerden in de regen als de struiners en hekkenklimmers die ze ooit waren... Maar het oude gevoel kwam weer snel terug. Dat is terug te zien op www.kro-ncrv.nl/achterdedijken_aflevering_3.

De overweging om Nemo erbij te halen was gebaseerd op de volgende tekst van Peter.

Calvinistisch landschap

Uitgaande van het klimaat en de natuurlijke omgeving, zou je kunnen zeggen dat het natte klimaat, de voortdurende overstromingen en de moeras/veen/klei-achtige bodem leiden tot een sobere/sombere en zompige levenshouding; een calvinisme avant la lettre, zoals de Romeinen al signaleerden. Toonder heeft de treurnis van de moerasbewoners vaak vastgelegd in prachtige Bommel-verhalen. De sombere Hollandse (regen)luchten, noemen wij altijd calvinistische luchten.

Niet voor niets dat de oorspronkelijke bewoners niets moesten hebben van de optimistische Romeinen, en later de Franken, de Spanjaarden, de liberale regenten, de Fransen en Duitsers. Dat waren stedelijke despoten en levensgenieters, versierde bon vivants. Maar het 'echte leven' op het platteland was somber en zwaar; gericht op het tegen houden van het voortdurende opdringende water en ander ongerief. Luxe en zingenot waren overbodige weelde.

De historische variant van het Hollandse Calvinisme (een Hollandse uitvinding) is daarom een uiting van het landschap, en helemaal vergroeid met het landschap en de mensen die er woonden/werkten. Dat zie je aan het ontbreken van elk soort luxe of vertier in het landschap. Alles is gericht op redelijkheid, nut en soberheid. De eeuwenlange strijd tegen de overdaad en de waterwolf heeft zich vastgezet in een landschap vol dijken, rechte sloten, hekken en een rationele landinrichting die 90% van het historische landschap verwoest heeft.

Het Calvinistische landschap bestaat typisch uit zompige, zware veen of klei, die aan je schoenen blijft kleven en het lopen zwaar maakt. Het zand (Brabant, Limburg, Drenthe) creëert meteen een ander (Katholiek) landschap en een totaal andere mentaliteit. Lossier, veel lichter, en altijd dubbelzinnig: kroeg en kerk gaat goed samen. Nauwelijks hekken en prikkeldraad, en tot de 50er jaren een tijdloos landschap met veel armoede, maar wel authentiek en eerlijk. Nog steeds zijn deze sporen zichtbaar in het zuiden en oosten.

Ook bij wandelaars kom je de Calvinistische levenshouding tegen. Het zijn de wandelaars die zweren bij het Woord; de wandelgids, de paaltjesroutes, de prestatiewandeling. Onderweg wordt zwaar geboemd. Men kijkt niet om zich heen, maar naar de grond, of naar een verre horizon, en men verspilt geen energie. En vooral wordt er niet genoten. De wandeling is bewuste ontbering/ascese. Vaak is men ook bezorgd of schuldig over de eigen gezondheid of de slechte toestand van het landschap en het milieu. Als het wandelen te weinig ontbering oplevert, gaat men hardlopen, zodat men nog minder last heeft van afleiding. Het leven is nu echt afzien. Alsof de mens is voorbestemd om ascetisch te leven.

Katholieke wandelaars herken je ook meteen. Zij zien wandelen als een processie of pelgrimstocht. Wandelen als een vroom alibi om steeds om je heen te kijken of er iets te versieren of te genieten valt. Je ziet ze vaak struikelen of afhaken omdat ze niet voorbereid zijn op hindernissen. Met voelt zich zondig over de eigen tekortkomingen, maar een kort oponthoud in een kroeg werkt als een biecht en men stapt monter verder, met een nieuw maatje. Elke verrassing onderweg is een aanleiding om stil te staan, en men verwacht voortdurend doel en middel. Thoreau noemde deze manier van wandelen "saunter"; net als in de Canterbury Tales was je als pelgrim onderweg naar het Heilige Land, maar het doel was eigenlijk wat je onderweg toevallig tegenkwam.

Calvinisten en katholieken zijn natuurlijk nu volledig ontkerkelijkt, maar de basishouding (die misschien voorchristelijk is -friezen versus franken-) is nog steeds duidelijk zichtbaar. Voor Calvinisten is het landschap mannelijk, voor katholieken vrouwelijk. Daarom zijn er in katholieke landschappen zoveel kapelletjes en wegkruizen. En ook overal pelgrimsoorden; zoals Sint Jozef in Smakt voor een levenspartner. De heidense vruchtbaarheidsrituelen in het landschap (heilige putjes, bronnen, bomen) zijn bij de katholieken nooit ver weg. De Calvinisten hebben dat afgeschaft en het landschap witgekalkt en ontmythologiseerd. Geen magie of erotiek in het landschap, maar orde en netheid, op gezag van het Woord of een dominee/betweter (zoals bv. Geert Mak).

Het Calvinistische landschap is tot het kleinste detail verzorgd, ingericht en gepland. Elk domein is ingekaderd, bedijkt en verhekt. Vergeleken met buurlanden (België, Polen, Engeland) is deze regelzucht zo dwangmatig, dat je kan spreken van een dodelijke dwangneurose, een hollandse ziekte. Dat verhekte/bedijkte landschap is duidelijk een afspiegeling van de linker hersenhelft, volledig afgesloten van de rechter hersenhelft. De elementen van deze rechter hemisfeer verschijnen nu niet meer als overstromingen, maar als stromen vluchtelingen en migranten. Vroeger hadden de Calvinisten de rechter hersenhelft als kolonie in handen (Indië, Suriname) en werden ze rijk als slavenhandelaars. Nu stroomt de rechter hersenhelft over, en raken de dijken lek. Maar de verkiezingsramingen laten duidelijk zien dat het Calvinisme in Nederland aan de macht blijft. En er zullen weer nieuwe dijken/hekken/grenzen komen.

Intussen is het Hollandse (Calvinistische) landschap zo gerationaliseerd, dat zelfs recreatiegebieden op orde zijn en perfect zijn ingericht. Vrije (Katholieke) struingebieden zijn afgesloten of niet bereikbaar. Daarom zijn wij uitgeweken naar Polen, waar het landschap verruigd is en de hekken verdwenen.

Nemoland bezint zich op de toekomst in het Westerpark

Volgend jaar bestaat Nemoland Westerpark 10 jaar en dat is een prachtige gelegenheid om onze plannen voor de komende 5 jaar te presenteren, en daarmee onze toekomst veilig te stellen.

Op dit moment is de status van Nemoland in het Westerpark en op de Schooltuinen heel onzeker. Er is geen geldig huurcontract en de kans is groot dat bij een nieuw huurcontract de huur verdubbelt en het gebouw een andere bestemming krijgt. Voor het stadsdeel en de schooltuinen heeft Nemoland geen duidelijk profiel en gemeenschappelijke noemer voor de verschillende activiteiten, waardoor er ook geen subsidierelatie met de gemeente of het stadsdeel mogelijk is. Maar het stadsdeel gaf aan dat ze Nemoland heel graag willen behouden en dat in het kader van de plannen voor Groot Westerpark, Nemoland een belangrijke rol kan spelen. Er is zeker subsidie mogelijk. Maar dan moeten we veel beter aangeven wat ons profiel/functie is in het park en in de buurt.

Nemoland wil een ontmoetingsplek zijn voor mensen die de poëzie, magie en verhalen/mythen van de natuur zoeken. Dat kan door te wandelen, theater, workshops/meditatie, werken in de tuin.

De volgende elementen staan centraal:

1. De zwarte veenpoel (met de ijsvogelwand) als bron van verhalen en poort naar de 'andere wereld'.
2. Het Droombos (de bostuin) met het natuurtheater als open plek voor natuurgeheimen/rituelen niet alleen voor peuters, maar voor kinderen van alle leeftijden
3. Het Tuinhuis als magisch centrum, vol planten, kleuren, beelden voor verhalen/poëzieprogramma's en theater, meditatie/rituelen, maaltijden enz.
4. Soelen (beelden)tuin met 18e-eeuwse moestuin, boomgaard, kruiden/bessentuin, uitdeelkraam
5. Verhalenwandelingen en excursies gericht op elementen, seizoenen, maancycli en geschiedenis van het landschap

Wat wil Nemoland?

Nemoland wil mensen inspireren en activeren met wat de natuur biedt.

Natuurparticipatie en het betrekken van buurtbewoners bij de natuur is goed voor de gezondheid en de sociale cohesie van kwetsbare groepen, bijvoorbeeld als 'groen welzijnsarrangement' of begeleid werken-traject. 'Groen op recept' kan dure medicatie en veel gezondheidsklachten voorkomen of verhelpen.

Maar natuurbeleving gaat dieper; het bestaat ook uit herinneringen en de kennis van Poolse, Turkse, Marokkaanse en Surinaamse oma's over planten en dieren; uit sprookjes en mythen over natuurgeesten; uit ontzag en respect voor wilde (eet)natuur, de elementen en seizoenen.

Natuurbeheer&beleving begint dus in de buurten rond het park en zit tussen de oren van de buurtbewoners! Natuurbeheer betekent dan ook niet het privatiseren en afsluiten van natuurgebieden, maar bestaat uit openbaar toegankelijke natuur, het uitbreiden van ecologische zones en allerlei vormen van natuurparticipatie zoals vrijwillig landschapsbeheer, vrijwilligerswerk in de buurtmoestuin, werken/leren/ spelen en struinen in de wilde natuur. En dan met name voor de minder kansrijke en kapitaalkrachtige buurtbewoners. En natuurlijk voor kinderen/jongeren, migranten en ouderen uit de buurt die lijden aan het z.g. 'natuurtekort syndroom'.

Pleidooi voor een ecologisch 'Groot Westerpark'

Reactie van Nemo op de scenario's van de gemeente voor Groot Westerpark

Omdat in de Houthavens en het westelijk havengebied een nieuw stadsdeel verschijnt, wil de gemeente het huidige Westerpark en de volkstuinten opnieuw inrichten als een 'metropolitan landschapspark' onder de noemer Groot Westerpark. Het hele groengebied moet veel toegankelijker worden, en beter afgestemd op de omliggende buurten. Nemo heeft intensief meegedaan met de inspraakbijeenkomsten en de volgende visie gepresenteerd.

Het valt op dat in de 4 scenario's van de gemeente de ecologie van Groot Westerpark nauwelijks aan bod komt.

De uitgangspunten bevatten vage begrippen als "het aanplanten van bomen en struiken; het versterken of handhaven van landschapslijnen en historische landschappen; natuurbehoud/beleving/educatie/ participatie als parkthema", maar dat wordt vermeld zonder enige samenhang, motivatie of uitwerking. Omdat het park in eerste instantie een natuurlijke biotoop is en een waardevol groengebied, zou je verwachten dat de scenario's 'gegrond' worden op een ecologisch plan; een grondige inventarisatie en visie op biodiversiteit, het belang van waardevolle ecologische zones/verbindingen (als onderdeel van landschapspark de Bretten), de aanwezigheid van waardevolle flora/fauna en het historische natuurlijke cultuurlandschap met haar aardwaarden en monumentale landschapselementen.

Maar niets van dat alles. De scenario's lopen vooruit op een metropolitan stadspark, waar de restanten en brokstukken natuur en natuurlijke landschappen volledig in dienst staan van grootstedelijke functies die in de 4 scenario's worden uitgewerkt.

Natuurlijk mag een stadspark voorzieningen bieden voor recreatief medegebruik als (top down/ bottom up) 'volkspark', 'cultuurpark', 'sportvoorziening' en een vrij toegankelijk 'volkstuintpark'. Maar moeder aarde heeft als groene gastvrouw ook recht op respect. Recreanten en bezoekers zijn immers te gast. In de 4 scenario's nemen deze gasten de hele groene ruimte over en wordt de gastvrouw respectloos verdreven van haar grond waar ze sinds mensenheugenis geworteld is.

We stellen dan ook voor om een pas op de plaats te maken, en eerst op bezoek te gaan bij de gastvrouw voordat we verder gaan met de discussie over de scenario's van de gemeente. Met andere woorden: zonder een ecologisch 'grondplan' voor Groot Westerpark is er geen enkel scenario mogelijk.

Volgens ons is het belangrijkste uitgangspunt van een ecologisch plan voor Groot Westerpark: de verbondenheid met de omliggende buurten. Dat klinkt als een paradox. Heeft natuur dan geen intrinsieke waarde? Is ecologie niet op de eerste plaats goed voor de natuur zelf? Moet je natuur niet juist (met hekken) beschermen tegen mensen en aantasting vanuit de stad?

Wij geloven dat ecologie (ecologisch beheer, natuurbehoud) alleen kan ontstaan, groeien en bloeien vanuit de betrokkenheid van buurtbewoners. Niet door natuur af te sluiten of te beperken tot bepaalde doelgroepen of leden. Of de natuur af of op te waarderen tot gebruiks- of kijknatuur, decor, terras, BBQ-park, reservaat of natuurmuseum.

Ecologie ontstaat als gasten de groene gastvrouw letterlijk op handen gaan dragen en zich op haar uitnodiging welkom voelen in de natuurlijke groene ruimte, door allerlei vormen van natuurparticipatie die de gastvrouw biedt, zoals vrijwillig landschapsbeheer, vrijwilligerswerk in de buurtmoestuinen, werken/leren/ spelen en struinen in de wilde natuur. En met name voor de minder kansrijke en kapitaalkrachtige buurtbewoners die je niet op de terrassen en markten van Westergas tegenkomt. Natuurparticipatie is immers goed voor de gezondheid en de sociale cohesie van kwetsbare groepen, bijv. als z.g. "groen welzijnsarrangement" of re-integratie/begeleid werken-traject. "Groen op recept" kan dure medicatie, verslaving en eenzaamheid voorkomen of verhelpen. Ecologie bestaat ook uit herinneringen aan de kennis van Turkse, Marokkaanse en Surinaamse oma's over planten en dieren; uit sprookjes en mythen over natuurgeesten; uit ontzag en respect voor wildernis, de elementen, seizoenen en natuurgeheimen. Ecologie begint dus in de buurten rond het park en zit tussen de oren van de buurtbewoners! Om te voorkomen dat Groot Westerpark helemaal wordt overgenomen door witte yuppen, hipsters, sporters, kunstenaars en toeristen, kan juist ecologie een middel zijn om Groot Westerpark te behouden voor de buurt!

7 Concrete aanbevelingen

1. Overbrakerpad tussen spoorviaduct en Brettenpad wordt Overbrakerplein, met pluktuinen, kruidenbakken, eetbare planten, ruil/weggeefkraam, groene markt/proeverij. Zondagsmarkt Westergas wordt uitgebreid met groene& milieumarkt op Overbrakerplein. Door drukte/reuring te zoneren, kunnen elders rustige plekken blijven.

2. Overbrakerpad tussen Spaarndammerdijk en viaduct (nu autoweg) wordt meanderend veenpolderpad met klinkers, heggen en wilgen.

3. Het park krijgt een aaneengesloten netwerk van ecologische linten en zones (met wilde natuur, eet/pluknatuur en natuurwandelmogelijkheden), vanaf Nassauplein tot oud Sloterdijk via hondenpad, waternatuurtuin, kabouterpad schooltuinen, spoordijk, oevers Haarlemmervaart en natuurpaden in tuinparken. Dit netwerk wordt in Sloterdijk-Centrum verbonden met de Bretten. En ook wordt de kale dijk tussen tennisvelden en waternatuurtuin beplant met struiken en fruitbomen en opgenomen in het netwerk.

4. Omdat de tuinparken open staan voor toegankelijkheid en ecologie worden de ecologisch beheerde oevers uitgebreid en komt er een moerasbos door tuinpark Nut van noord naar zuid, aansluitend op de bestaande vijver, met meanderende fiets/voetpaden.

5. Het voormalige lusthof Soelen in de zuidoosthoek van Tuin Nut&Genoegen wordt zichtbaar gemaakt met beeldentuin, paviljoens/orangerie, expositie, openluchttheater en brug over het water.

5. Het huidige 'Nemoland Westerpark' wordt een natuurcentrum met natuurpad, bostuin, droombos voor natuursprookjes voor kinderen en buurttuinhuis (bezoekerscentrum; werkplaats voor workshops/cursussen/excursies; en Bretten wandel/infocentrum)

Groot Westerpark wordt zo een volwaardig onderdeel van de Brettenzone (Landschapspark De Bretten) met een netwerk van ecologische zones, wandel&struinpaden en creatieve vormen van natuurparticipatie voor de omliggende buurten.

